

PM4 Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm

Veidojot iedzīvotājiem draudzīgu dzīvojamo apkaimi, ir būtiska teritorijas līdzsvarota izmantošana. Iedzīvotāju apmierinātībai ar savas dzīvojamās apkaimes vidi ir izšķiroša loma.

Rīgas pilsētas teritorija ir sadalīta 58 apkaimēs un pilsētas attīstības plānošanā tām tiek pievērsta arvien lielāka nozīme. Atbilstoši RD Pilsētas attīstības departamentā izstrādātajai definīcijai – apkaime ir piemērota lieluma apdzīvota vide, kam ir sava apkalpe, identitāte un raksturs, kas izriet no apbūves veida, fiziskajām robežām, ainavas un iedzīvotāju kopības izjūtas. Rīgas 58 apkaimes ir ļoti atšķirīgas pēc to platības, iedzīvotāju skaita, sniegto pakalpojumu nodrošinājuma, kā arī pēc tai piemītošā īpašā vietas rakstura un identitātes. Lai samazinātu slodzi uz pilsētas centru, būtiski ir uzlabot apkaimju apakšcentru kvalitāti, tādā veidā veicinot, ka iedzīvotāji daudz vairāk laika pavada savā dzīvojamajā apkaimē.

Pēdējo gadu laikā Rīgā ir izveidojušies vairāki radošie kvartāli, kas būtiski atšķiras ar savu identitāti un ir kļuvuši par spēcīgiem apkaimju apakšcentriem, kas dod pozitīvus impulsus pilsētvides attīstībai. Cilvēki, kas dzīvo, strādā vai pavada brīvo laiku šajos radošajos kvartālos, ar savām aktivitātēm piepilda publiskās telpas dienaskārtību un ietekmē kvartāla fizisko transformāciju, kas bieži vien noved pie dažādu, iepriekš nenovērtētu, pilsētas daļu atdzimšanas. 2012. gadā pie radošiem kvartāliem Rīgā var pieskaitīt Kalnciema ielas kvartālu, Andrejsalu, Spīķerus, Valsts elektrotehniskās fabrikas (turpmāk – VEF) rūpnīcas teritoriju, Tērbatas, Blaumaņa, Lāčplēša un Krišjāņa Barona ielas atsevišķus posmus, Baznīcas ielas apkārtni ap Veco Ģertrūdes baznīcu, Miera ielas republiku, Berga bazāru.³⁹

Prognozējams, ka teritorijās, kas izvietotas līdzās ūdeņiem, atsāksies rosība. Jau tagad pilsētas plānošanas dokumentos ietverts, ka jānodrošina ūdensmalu attīstība un pieejamība, tajās veidojot kvalitatīvu vidi un publisko ārtelpu, kā arī jāsekmē ūdens objektu izmantošana daudzveidīgas publiskās rekreācijas nolūkiem. Pašlaik komunikācijas, transporta plūsmas un pilsētas plānojums veidots tā, ka daudzviet ūdensmalas ir grūti pieejamas. Bieži vien tās ir arī degradētās teritorijas, kuras jāsakopj. Kā pozitīvu piemēru var minēt Daugavas promenādi Ķengaragā un topošo krastmalas posmu pie Spīķeru kvartāla, kura labiekārtošanā tiek ieguldīti pašvaldības un ES līdzfinansētie līdzekļi.⁴⁰

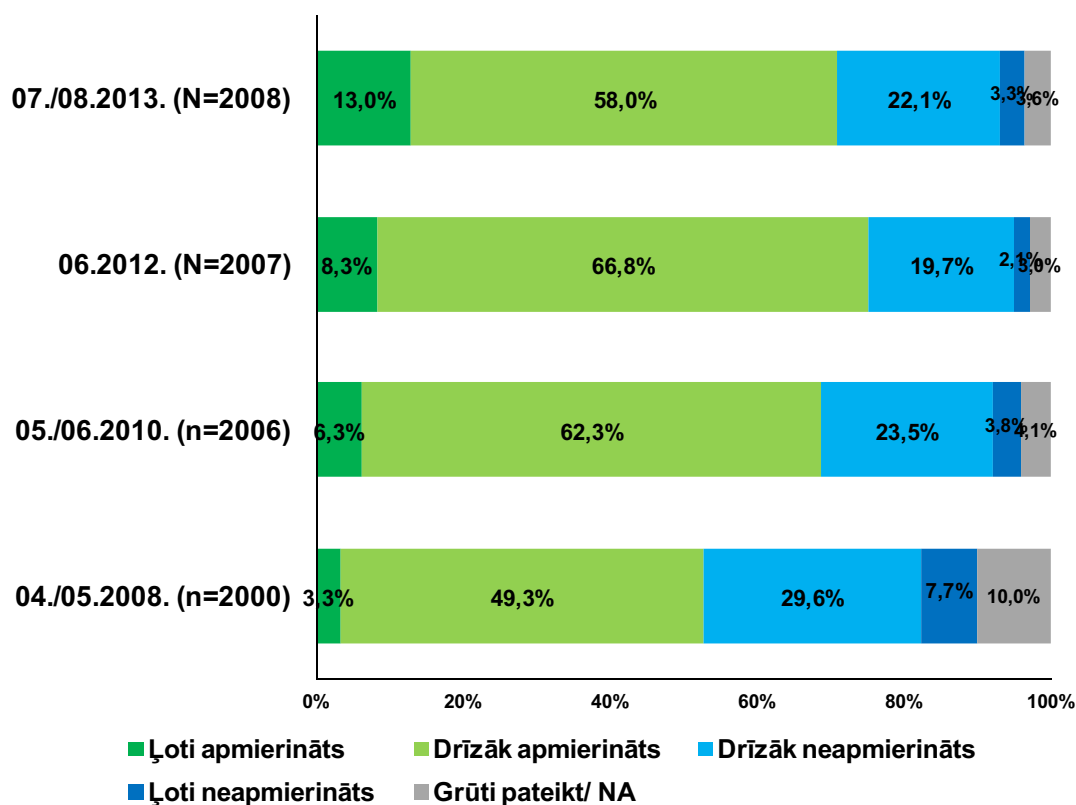
³⁹Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam un Rīgas attīstības programmas 2014. – 2020. gadam Pašreizējās situācijas raksturojums

⁴⁰www.delfi.lv

2013. gadā veiktā iedzīvotāju aptauja⁴¹ parāda, ka ir nedaudz samazinājusies respondentu apmierinātība ar apbūvētās vides kvalitāti (t.i. ielas, publiskās vietas, ēku izskats un tīrība) Rīgā kopumā no 75,1 % 2012. gadā līdz 71 % 2013. gadā.

4.1. attēls

Iedzīvotāju apmierinātība ar apbūvētās vides kvalitāti Rīgā kopumā

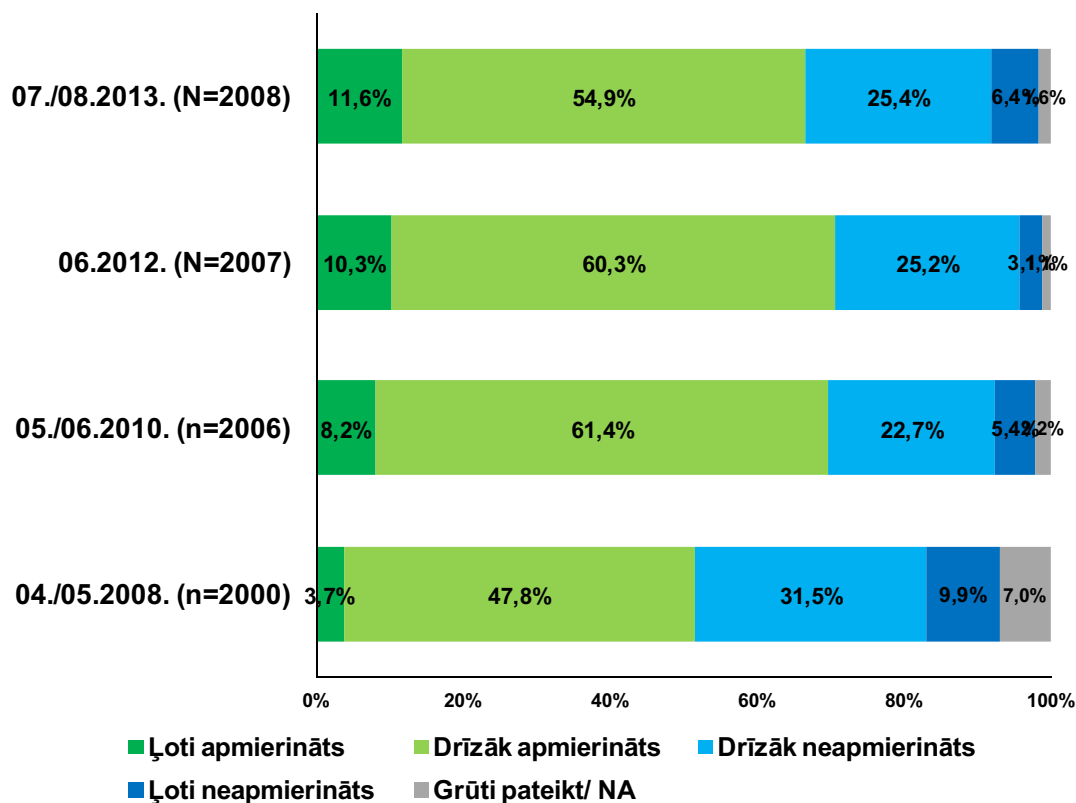

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldību”, SIA „Latvijas fakti”, 2013. gada jūlijs-augusts

Arī vērtējums par apbūvētās vides kvalitāti savā Rīgas apkaimē, salīdzinot ar iepriekšējo gadu ir nedaudz samazinājies – no 70,6 % 2012. gadā uz 66,5 % 2013. gadā (4.2. attēls). Salīdzinot vidējos vērtējumus par apbūvētās vides kvalitāti Rīgas apkaimēs, var konstatēt, ka negatīvāku vērtējumu snieguši iedzīvotāji, kas dzīvo Bolderājā, Daugavgrīvā, Pleskodālē, Šampēterī, Vecmīlgrāvī un Andrejsalā, savukārt apmierinātāki ar apbūvētās vides kvalitāti savā apkaimē ir Dreiliņu, Mežciema, Bišumuižas un Dārziņu iedzīvotāji.

⁴¹Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldību”, SIA „Latvijas fakti”, 2013. gada jūlijs-augusts

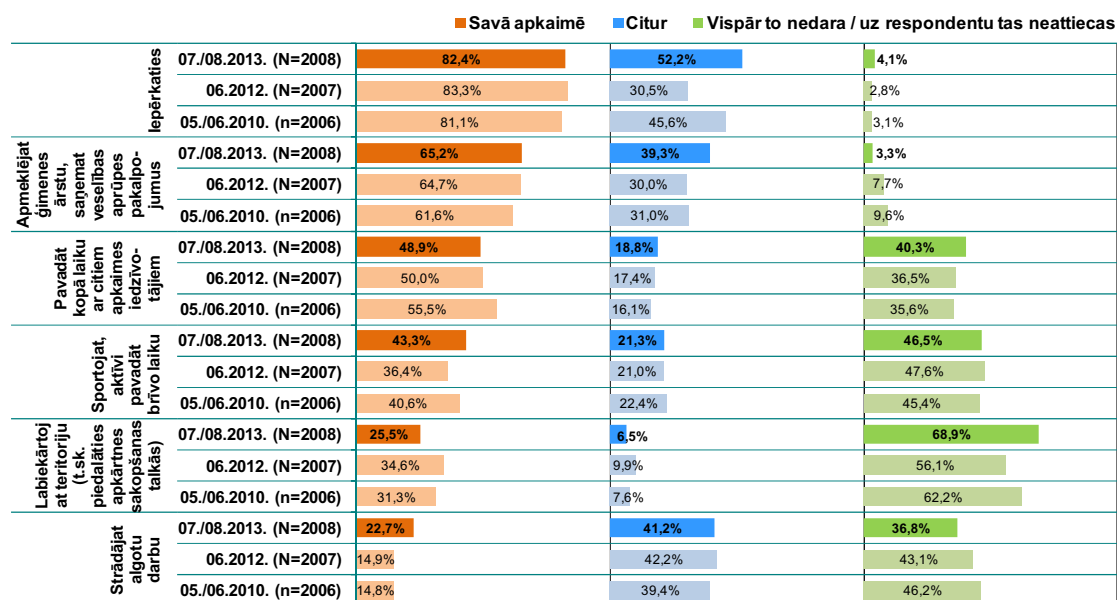
Iedzīvotāju apmierinātība ar apbūvētās vides kvalitāti savā Rīgas apkaimē

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldību”, SIA „Latvijas fakti”, 2013. gada jūlijs-augusts

Lai novērtētu, cik lielā mērā Rīgas iedzīvotāji ir iesaistījušies savas dzīvesvietas – savas apkaimes dzīvē, 2013. gada aptaujā respondentiem lūdza atzīmēt, vai dažādas aktivitātes (piemēram, iepirkšanās, izglītošanās, strādāšana, izklaidēšanās u.c.) viņi veic savā apkaimē, kaut kur citur, vai arī to nedara vispār. Raksturojot iesaisti apkaimes dzīvē, vienīgās aktivitātes, kuras savā apkaimē veic vairākums aptaujāto apkaimes iedzīvotāju, ir iepirkšanās (82,4 % respondentu) un ģimenes ārsta apmeklēšana, veselības aprūpes pakalpojumu saņemšana (65,2 %). Gandrīz katrs otrais aptaujātais rīdzinieks savā apkaimē pavada kopā laiku ar citiem apkaimes iedzīvotājiem (48,9 %) un sporto, aktīvi pavada brīvo laiku (staigājot, skrienot, braucot ar velosipēdu u.tml.) (43,3 %). Savukārt ārpus apkaimes visbiežāk tiek apmeklēti kultūras pasākumi (74,1 %), izklaides pasākumi (70,3 %), veikta iepirkšanās (52,2 %) un strādāts algots darbs (41,2 %) (4.3. attēls).

Iesaiste apkaimes dzīvē

Esat iesaistīties kādā no šādām aktivitātēm:	Apmeklējāt kultūras pasākumus	07./08.2013. (N=2008)	22,3%	74,1%	17,2%
		06.2012. (N=2007)	19,4%	67,8%	18,8%
		05./06.2010. (n=2006)	21,7%	61,3%	25,5%
	Jūsu bērni/ bērni apmeklē skolu vai bēnu dārzu	07./08.2013. (N=2008)	18,6%	9,3%	73,3%
		06.2012. (N=2007)	19,4%	7,9%	73,0%
		05./06.2010. (n=2006)	17,7%	8,6%	74,1%
	Apmeklējāt izklaides pasākumus	07./08.2013. (N=2008)	18,5%	70,3%	21,6%
		06.2012. (N=2007)	15,0%	67,2%	22,9%
		05./06.2010. (n=2006)	18,1%	57,3%	32,4%
	Izsakāt savu viedokli par pašvaldības darba jautājumiem	07./08.2013. (N=2008)	9,6%	3,7%	87,1%
		06.2012. (N=2007)	12,8%	5,0%	82,0%
		05./06.2010. (n=2006)	8,7%	4,1%	87,5%
	Mācāties	07./08.2013. (N=2008)	3,8%	7,6%	88,7%
		06.2012. (N=2007)	4,5%	12,2%	83,0%
		05./06.2010. (n=2006)	5,4%	11,3%	83,4%
Esat iesaistīties kādā no šādām aktivitātēm:	Darbojaties kādā pašdarbības kolektīvā	07./08.2013. (N=2008)	3,4%	8,7%	88,0%
		06.2012. (N=2007)	4,4%	9,1%	86,5%
		05./06.2010. (n=2006)	4,5%	10,7%	84,9%
	Darbojaties kādā pašdarbības kolektīvā	07./08.2013. (N=2008)	3,4%	6,6%	90,5%
		06.2012. (N=2007)	3,5%	7,5%	88,7%
		05./06.2010. (n=2006)	3,5%	7,2%	89,5%

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldību”, SIA „Latvijas fakti”, 2013. gada jūlijs-augusts

Mērķa PM4 sasniegšanai izvirzīti 8 uzdevumi. Pārskata gadā aktivitātes netika veiktas uzdevuma *U4.2. Nodrošināt kvalitatīvu apkaimju sasniedzamību no un uz pilsētas centru un pietiekamu, kvalitatīvu ielu tīklu ietvaros*, taču jāatzīmē, ka šis uzdevums ir cieši saistīts ar mērķa *M9 Ērti un ātri sasniedzama pilsēta* uzdevumiem *U9.1. Pilnveidot transporta sistēmu un uzlabot satiksmes drošību* un *U9.2. Attīstīt pilsētas transporta infrastruktūru*. Aktivitātes netika veiktas arī uzdevuma *U.4.6. Nodrošināt pilsētas teritorijas ar nepieciešamajiem inženiertīkliem* ietvaros.

U4.1. Attīstīt esošajam pilsētas centram pakārtotus apkaimju apakšcentrus.

Pārskata gadā uzdevuma ietvaros tika uzsākts darbs pie Apkaimju ideju fonda izveides. Plānots, ka konkursa kārtībā nākamajos gados tiks finansiāli atbalstīti apkaimju labiekārtošanas projekti, kas sekmēs apkaimju iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu.

U4.3. Tuvināt pašvaldības pakalpojumus dzīvojamajiem rajoniem (apkaimēm)

Atbilstoši izvirzītajam uzdevumam, tika izveidots jauns RD Apmeklētāju pieņemšanas centra (turpmāk – APC) klientu apkalpošanas punkts Rīgā, Brīvības ielā 49/53, turpmāk nodrošinot APC klātienē sniegtos pakalpojumus sešās teritoriālās atrašanās vietās. Kopumā centros tiek sniegti ap 45 dažāda veida pašvaldības pakalpojumu. 2012. gadā APC kā papildus funkcijas tika noteiktas pakalpojumu pieprasījumu saņemšana un sekojošu pakalpojumu nodrošināšana: vienkāršotā renovācija/rekonstrukcijas apliecinājuma kartes akceptēšana, vienkāršoto inženiertīklu pievadu un iekšējo inženiertīklu izbūves tehniskās shēmas saskaņošana, vides objektu, vizuālo materiālu un reklāmu saskaņošana publiska pasākuma norises vietā, kā arī atļaujas izsniegšana Rīgas pilsētas simbolikas lietošanai.

RP īpašumā, valdījumā un pārvaldīšanā ir 4193 dzīvojamās mājas ar kopējo apsaimniekājamo platību virs astoņiem miljoniem kvadrātmetru. No 2012. gada jūlija beigām iedzīvotājiem ir iespēja samaksāt RP namu apsaimniekotāja SIA Rīgas namu pārvaldnieks izrakstītos komunālo pakalpojumu rēķinus lielveikalu tīkla Maxima kasēs.

U4.4. Revitalizēt un attīstīt degradētās teritorijas un objektus pilsētā

Šī uzdevuma ietvaros 2012. gadā veikti šādi pētījumi: Kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” attīstības programmas 1. posma sociāli ekonomiskās atdeves novērtējums, Zemes gabala Kalēju ielā un Rīdzenes ielā turpmākās attīstības alternatīvo scenāriju ietekmes novērtējums un Zemes gabala Brīvības ielā 75 un Šarlotes ielā 1 turpmākās attīstības alternatīvo scenāriju ietekmes novērtējums.

Uzdevuma ietvaros tika veikti arī nesankcionēto sadzīves atkritumu izgāztuvju likvidēšanas darbi 5 pašvaldības teritorijās – Platā ielā, Vībotņu ielā, Lucavsālā, Visbijas prospektā un Inčukalna ielas galā.

Tika turpināta ERAF līdzfinansētā Spīķeru projekta „Maskavas, Krasta un Turgeņeva ielu kvartāla degradētās teritorijas revitalizācija” īstenošana, kura mērķis ir nodrošināt Rīgas pilsētas degradētās teritorijas kvartāla starp Maskavas, Krasta un Turgeņeva ielām revitalizāciju saskaņā ar Rīgas centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojumu, pārvēršot to par iedzīvotājiem un tūristiem publiski pieejamu kultūras, izglītības un atpūtas telpu.

U4.5. Uzlabot apkaimju estētisko un pilsētvides kvalitāti

Uzdevuma ietvaros tika veiktas tādas aktivitātes kā ielu un objektu nosaukumu norāžu stabu atjaunošana, objektu norādes plāksņu uzstādīšana un nomaiņa, ielu apgaismojuma remontdarbi, atpūtas vietu izgaismošana, iekškvartālu piebraucamo ceļu un koplietošanas ceļu un teritoriju remonta darbi, asfaltbetona seguma bedrīšu remonta darbi, gājēju celiņu betona bruģa seguma atjaunošanas darbi, būvju demontāžas darbi, rotaļu laukumu remontdarbi, sporta iekārtu uzstādīšana parkos un labiekārtotas teritorijas.

2012. gadā tika uzstādītas 10 sabiedriskās tualetu mājiņas – katra ar 2 kabīnēm (Jēkaba laukumā, Kronvalda parkā, Dailes teātra laukumā, 13. janvāra ielā, Turgeņeva un Gogoļa ielas skvērā, Vērmanes dārzā, Esplanādes parkā, Mežaparkā, Radio ielā, Rīgas Tehniskās universitātes (turpmāk – RTU) pagalmā)).

Lai uzlabotu pilsētvides kvalitāti, tika organizēts dizaina konkurss „Etalonmodeļa skice mākslas un suvenīru ielu tirdzniecības vietai Vecrīgā”. Konkurss tika organizēts ar mērķi iegūt etalonmodeli ielas tirdzniecības vietai, lai suvenīru un mākslas priekšmetu pārdošanas vietas Vecrīgas ielās pozitīvi papildinātu pilsētas vizuālo tēlu, jo esošās pilsētas ielās iekārtotās tirdzniecības vietas nav stilistiski vienotas, turklāt daļa no tām jau ir fiziski novecojušas.

Projekta „Radi Rīgu” (sadarbības projekts ar privātajiem arhitektu un ainavu plānotāju birojiem) ietvaros ar radošu metožu palīdzību realizācijai tika sagatavotas 5 Rīgas publisko ārtelpu sakārtošanas programmas (Āgenskalna, Bolderājas un Daugavgrīvas, Čiekurkalna, Ziepniekkalna un Krasta ielas teritorijas). Tika uzsākts darbs pie 2 tehniski ekonomisko pamatojumu izstrādes – Āgenskalna un Ziepniekkalna apkaimju projektiem.

Lielās Talkas organizatori, ar mērķi pievērst īpašu uzmanību Rīgas pagalmiem, sadarbībā ar projekta „Rīga – Eiropas kultūras galvaspilsēta” rīkotāju, nodibinājumu „Rīga 2014” izsludināja Pagalmu konkursu Rīgas iedzīvotājiem. Konkursa ietvaros tika izvērtēti pieteikumi no Rīgas dažādu apkaimju namu pagalmiem ar dažādām vajadzībām un skatījumiem uz vidi kopumā, kur komisija izvēlējās 3 pagalmus (Valdeķu ielas 15 pagalms Ziepniekkalnā, Sergeja Eizenšteina ielas 63 nama pagalms Mežciemā, Balvu ielas 9 pagalms Maskavas forštātē), kuros Lielās Talkas dienā 2013. gadā plānotas pārvērtības.

Kā arī sadarbībā ar Asociāciju „Latgales priekšpilsētas attīstībai” un RTU Arhitektūras fakultātes studentu projektu un „Lielās talkas”, „Rīga 2014” un uzņēmuma „Fiskars” atbalstu, tika realizēts projekts – labiekārtots pagalmis Maskavas ielā 170.

U4.7. Nodrošināt pilsētas teritoriju racionālu un ilgtspējīgas attīstības principiem atbilstošu izmantošanu

Pārskata gadā tika uzsākta jauna Rīgas teritorijas plānojuma izstrāde, kura ietvaros tika veikts pētījums „Esošās situācijas izpēte jauktas apbūves, ražošanas un centra apbūves teritorijās un neapbūvēto zemesgabalu identificēšana Rīgas pilsētā”.

Tika izstrādāta detālplānojuma 1. redakcija kultūras un atpūtas parkam „Mežaparks”, uzsākta detālplānojuma izstrāde teritorijai starp Ceraukstes ielu, Padures ielu, Kazdangas ielu un Bišumuižas grāvi, uzsākta lokālplānojuma izstrāde teritorijai starp Gustava Zemgala gatvi, Ķīšežera ielu, Kokneses prospektu un vēsturisko Mežaparka apkaimes apbūvi.

Lai veicinātu racionālu pašvaldības izglītības iestādēm piesaistīto nekustamo īpašumu un teritoriju izmantošanu un attīstību, pašvaldība 2012. gadā turpināja 2011. gadā iesāktu privātām personām piederošu nekustamo īpašumu, kas iekļauti RD lēmumā⁴² iegādi (pirkšanu, maiņu) pašvaldības īpašumā.

Lai noskaidrotu Dārziņu apkaimes iedzīvotāju viedokli par dzīves kvalitāti un aktuālajiem jautājumiem minētajā apkaimē, pārskata gada jūlijā un augustā tika veikta Dārziņu iedzīvotāju aptauja (tika izsniegtas 400 aptaujas anketas un saņemtas aizpildītas 262 anketas), kuras ietvaros tika apkopotas Dārziņu apkaimes priekšrocības un trūkumi attiecībā pret citām apkaimēm.

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī pārskata gadā Rīgas pilsētai piederošo mežu, dārzu, parku, skvēru apsaimniekošana notika atbilstoši ilgtspējīgas attīstības principiem.

Lai ekonomētu zemes resursus, ir spēkā RD saistošie noteikumi⁴³, kas nosaka, ka daļēji slēgtā kapsētā kapavieta var tikt piešķirta tikai tuvāko radnieku apbedīšanai. Tāpat, lai racionāli izmantotu kapsētu teritorijas, pašvaldība cenšas veicināt kremāciju kā apbedīšanas veidu.

2012. gadā tika RD apstiprināts Plūdu riska pārvaldības plāns Rīgas pilsētai, kā arī Metodoloģiskās vadlīnijas teritorijas plānošanai applūstošajās teritorijās. Līdz ar šo dokumentu apstiprināšanu LIFE+ programmas līdzfinansētais projekts „Rīga pret plūdiem” ir noslēdzies. Izstrādātais plūdu riska pārvaldības plāns Rīgas pilsētai ietver

⁴²RD 26.05.2009. lēmums Nr.5280 „Par valsts pārvaldes funkciju veikšanai izglītības, jaunatnes un sporta nozarē nepieciešamajiem Rīgas pilsētas pašvaldības nekustamajiem īpašumiem”

⁴³RD 09.12.2008. saistošie noteikumi Nr.149 „Rīgas pilsētas pašvaldības kapsētu darbības un uzturēšanas noteikumi”

sevī virkni risinājumu un pasākumu noteiktu Rīgas pilsētas teritoriju pasargāšanai no plūdu draudiem nākotnē.

Pārskata gadā tika uzsākta ES fonda URBACT II programmas līdzfinansētā projekta „Pilsētvides ilgtspējīga atjaunošana” īstenošana, kura mērķis ir pilnveidot publisko ārtelpu Rīgas Vēsturiskajā centrā, kā arī uzlabot pilsētvides pārvaldības efektivitāti šajā nozīmīgajā pilsētas teritorijā. Projekta mērķus plānots panākt, uzlabojot publiskās ārtelpas pieejamību dažādām pilsētvides lietotāju grupām – vietējiem iedzīvotājiem, uzņēmējiem un pilsētas viesiem, kā arī attīstot publiskās ārtelpas funkcionālās un estētiskās īpašības kopumā.

U.4.8. Izveidot kvalitatīvas atpūtas vietas pilsētniekiem

Šī uzdevuma ietvaros turpināta Daugavas promenādes ar atpūtas zonu izveide, kur aizputnu novērošanas torņa izbūvēts asfalta ceļš 170 m garumā. Pabeigta koka tilta 1. kārtas pārbūve Daugavas promenādē un koka tilta 2. kārtas izbūve pār gravu aizputnu novērošanas torņa. 2012. gadā labiekārtots Pļavnieku parks, izbūvētas 2 sauļošanās terases, izvietoti 9 masīvkoka soli, izbūvēts ielu vingrotājiem aprīkojums pie dīķa Daugavas promenādē un veikti citi labiekārtošanas darbi.

Topošā Mežaparka teritorijas un tās apkalpojošās infrastruktūras attīstības programma 2012. – 2018. gadam paredz Mežaparka teritoriju sadalīt četrās dažādās atpūtas zonās, nosakot atsevišķu parka daļu izmantošanas prioritātes. Teritorijas attīstība tiek plānota, pilnvērtīgi izmantojot esošos objektus un izbūvētās vietas, taciņu un celiņu tīklu, saudzējot dabas vērtības un ņemot vērā apkārtnes kontekstu.⁴⁴

Pārskata gadā tika uzsākta Mežaparka pastaigu takas izveide, realizēti Lucavsalas parka Ziemeļu daļas 1. kārtas darbi. Ziemas periodā atvērtas piecas bezmaksas dabīgā ledus slidotavas (Sarkandaugavas ielā 24, Andreja Saharova ielā 35, Kleistu ielā 14, Uzvaras bulvārī 15, Parādes ielā 5) un darbojās garākā distanču slēpošanas trase Biķernieku kompleksajā sporta bāzē, kā arī sadarbībā ar privāto sektoru tika izveidots ziemas atrakciju parks Mežaparka Lielajā estrādē.

Tāpat ap 80 bērnu rotaļu laukumos tika veikti remontdarbi, atjaunoti rotaļu elementi, labiekārtotas teritorijas, atjaunots inventārs un aprīkojums pilsētas atpūtas vietās un peldvietās.

Lai virzītos uz mērķa sasniegšanu, dažādas aktivitātes veica Pilsētas attīstības departaments, Īpašuma departaments, Mājokļa un vides departaments, Rīgas Austrumu izpilddirekcija, Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija, Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija, Rīgas pilsētas būvvalde, Apmeklētāju pieņemšanas centrs, SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” un SIA „Rīgas meži”.

⁴⁴ www.leta.lv

Budžets

Mērķa īstenošanai veiktās aktivitātes tiek finansētas gan no RD budžeta līdzekļiem, gan piesaistot ES fondu finansējumu, tāpēc izdevumi pārsvarā ir iekļauti RD institūciju pamatbudžetos.

Secinājumi

Pārskata gads iezīmējis būtiskus pavērsienus pilsētvides kvalitātes uzlabošanā Rīgā. Ir uzsākts darbs pie Apkaimju ideju fonda izveides, kas konkursa kārtībā ļaus finansiāli atbalstīt dažādus apkaimju labiekārtošanas projektus. Apkaimes ideju fonda izveide ļaus pilsētas iedzīvotājiem iesaistīties savas dzīves vietas apkārtnes sakārtošanā, izstrādājot projektu idejas un tādējādi aktīvi iesaistoties pilsētvides kvalitātes uzlabošanā Rīgā.

Jau līdz šim daudz darba tiek ieguldīts pilsētvides sakārtošanā un attīstībā, atjaunojot ielu un objektu nosaukumu norāžu stabus, uzstādot un nomainot objektu norādes plāksnes, veicot ielu apgaismojumu remontdarbus, izgaismojot atpūtas vietas, tādējādi veidojot pilsētvidi, kas patīkama gan pilsētas iedzīvotājiem, gan arī tās viesiem.

Viena no pilsētā aktuālākajām problēmām ir sliktais iekšpagalmu ceļu stāvoklis vairākos Rīgas mikrorajonos. Šīs problēmas risināšanai tikuši uzsākti iekškvartālu piebraucamo ceļu un koplietošanas ceļu un teritoriju remonta darbi. Tāpat turpināts asfaltbetona seguma bedrīšu remonts, gājēju celiņu betona bruģa seguma atjaunošana, būvju demontāža, rotaļu laukumu remontdarbi, sporta iekārtu uzstādīšana parkos un labiekārtotas vairākas teritorijas: uzsākta atpūtas un sporta parka izveidošana Lucavsalā, turpinās darbi pie Spīķeru teritorijas un Daugavas krastmalas labiekārtošanas, Daugavas promenādes izveides Ķengaragā, labiekārtots Pļavnieku parks un uzsākta vērienīga Mežaparka teritorijas labiekārtošana.

Arvien lielāku nozīmi pilsētā iegūst radošie kvartāli, veicinot pilsētvides sakārtošanu un attīstību vairākās bijušajās rūpnieciskajās teritorijās un citviet pilsētā. Andrejsala, Miera iela, Spīķeri, Kalnciema iela, VEF kvartāls un citi radošie kvartāli kļuvuši par sinonīmu radošai izpaušmei, kvalitatīviem pasākumiem ar augstvērtīgu kultūras un mākslas piedāvājumu un vietām, kur patīkami atpūsties un saturīgi pavadīt brīvo laiku.

Lai nodrošinātu iespēju pilsētas iedzīvotājiem ērtāk risināt jautājumus, kas saistīti ar ikdienā nepieciešamo pakalpojumu saņemšanu, izveidots vienotais RD APC Brīvības ielā 49/53, kur līdzīgi kā citos RD klientu pieņemšanas centros nodrošināta iespēja vienuviet saņemt visu nepieciešamo informāciju un praktisko palīdzību par pašvaldības pārziņā esošo jautājumu un pakalpojumu loku.

Nozares eksperta viedoklis

Artis Zvirgzdiņš, arhitekts, arhitektūras platformas A4D galvenais redaktors

Apkaimju projekts ir viena no pamanāmākajām un veiksmīgākajām iniciatīvām, kas saistīta ar Rīgas pilsētplānošanu un attīstību. Koncepts, kura pamatā ir doma, ka lielpilsētu veido mazākas teritoriālas vienības, kas ir gana pašpietiekamas un pilnvērtīgas kvalitatīvai dzīvošanai, piecu gadu laikā Rīgā ir ieguvis plašu atpazīstamību, rosinot gan apkaimju biedrību rašanos un iedzīvotāju piederības un atbildības sajūtas veidošanos, gan dažādas citas ar apkaimju ideju saistītas aktivitātes.

Tomēr liela daļa no apkaimēm arvien ir uzskatāmas drīzāk par priekšpilsētām, jo vēsturiski veidojušās, kā guļamrajoni, kur dominē galvenokārt viena – mājokļu funkcija. Šiem rajoniem nepieciešama zināma urbanizācija, kas tos padarītu funkcionāli daudzveidīgākus un pievilcīgākus dzīvošanai. Tieši publiskā ārtelpa ir tas, kas visjūtamāk ceļ apkaimes pievilcību un kvalitāti un nereti būtiskus uzlabojumus var panākt pat ar salīdzinoši nelieliem ieguldījumiem.

Pēdējie gadi ir iezīmīgi ar to, ka uzkrājoties pieredzei, ienākot kapitālam, kā arī piesaistot ES fondu naudu, tiek īstenoti arī lielāki pilsētvides atjaunošanas un atveseļošanas projekti, kas aptver nevis kādas atsevišķas ēkas, bet veselus kompleksus, – dažādu periodu būves un arī publisko telpu. Pašvaldība pēdējos gados kopumā ir paveikusi acīmredzami daudz publiskās telpas projektu jomā.

Turpinājās daudzdzīvokļu namu iekšpagalmu asfaltēšanas un segumu atjaunošanas programma, kas, protams, uzlabo pagalmus, tomēr nepilnīgi, jo vairāk rūpējas par automašīnu pārvietošanās un stāvēšanas iespējām, nevis cilvēku atpūtas vajadzībām pagalmos. Jāmeklē risinājumi un jārosina iedzīvotājus domāt par stāvvietu problēmu daudzdzīvokļu namu pagalmos.

Sabiedriskās iniciatīvas projekts Radi Rīgu! rāda jaunu pieeju iespējamību pilsētplānošanā, tāpat arī t.s. Pagalmu projekts Lielās talkas ietvaros mudina iedzīvotājus iesaistīties savas vides sakārtošanā, rosinot priekšstatu maiņu, izpratni un atbildību par kopējo dzīves telpu, piederības sajūtu, kā arī veicinot sociālo dzīvi pagalmos. Turpinot darbu pie apkaimju dzīves telpas kvalitātes uzlabošanas, nepieciešams rosināt jaunus publiskās ārtelpas projektus.

Rīgas apkaimju projekta idejas pamatā ir doma par atšķirīgām vietu identitātēm, par plānošanas datu monitoringu, taču tām nav nekāda administratīva statusa. Sadalot Rīgu 8-12 loģiskos rajonos ar funkcionāli, ģeogrāfiski un kultūrvēsturiski pamatotām robežām, dodot zināmu pastāvību, varētu palīdzēt Rīgai attīstīties harmoniskāk un dinamiskāk.

Ieteicams ierīkot apkaimēs ne tikai mazo bērnu rotaļlaukumus, bet domāt arī par brīvi pieejamām sportisko un atpūtas aktivitāšu vietām, līdzīgi kā tas jau darīts Ķengaraga promenādē. Tāpat arī soliņi un citas sēdvietas – arī tad, ja netiek īstenoti lielāka

mēroga publiskās ārtelpas projekti, šādi vienkārši risinājumi var būtiski celt telpas funkcionālo kvalitāti.

Tāpat nepieciešams domāt par nodokļu instrumentiem, ar ko varētu sekmēt pilsētvides attīstību un uzturēšanu, stimulējot tos, kas kopj un uztur kārtībā savus īpašumus, kas veido apkaimju kultūras infrastruktūru (t.sk. radošie kvartāli) utml.

Edīte Alksne, Rīgas uzņēmēju biedrības prezidente

Pārskata periodā turpinājās Rīgas centra un vairāku Rīgas apkaimju labiekārtošana, kas viennozīmīgi ir vērtējams pozitīvi. Pašvaldībai būtu mērķtiecīgi jāvelta pūles tam, lai rīdzinieki sevi apzinātos ne tikai kā Rīgas iedzīvotāji, bet arī kā konkrētas apkaimes iedzīvotāji. Nepieciešams veidot rīdziniekiem piederības sajūtu konkrētai apkaimei ar iespēju ietekmēt apkaimes attīstību. Kvalitatīva apkaime piesaistīs lielāku tūristu, uzņēmēju un investoru interesi. Šajā ziņā pašvaldībai vēl ir ļoti daudz darāmā, lai sakoptu Rīgas degradētos rajonus, lai tie būtu pievilcīgi gan dzīvošanai, gan arī uzņēmējdarbībai un investīcijām. Nepieciešams turpināt iesākto veloceliņu izbūvi un parku labiekārtošanu dažādās Rīgas apkaimēs. Nepieciešami kompleksi un pēctecīgi apkaimju attīstības risinājumi. Ļoti pozitīvi vērtējama radošo kvartālu veidošanās, kas jau ir ieguvusi daudzu rīdzinieku nedalītu interesi un atzinību. Nepieciešama pašvaldības ciešāka sadarbība ar apkaimju organizēto pilsonisko sabiedrību.

Pozitīvi ir vērtējama RD APC klientu apkalpošanas punkta Brīvības ielā 49/53, Rīgā izveide. Arī iniciatīva par komunālo pakalpojumu apmaksas iespēju paplašināšanos arī vērtējama atzīstami, līdz ar to paplašinot Rīgas iedzīvotāju apmierinātību.

Lielāka vērība jāpievērš Rīgas tālāko apkaimju sakārtošanai, lai mazinātos starpība starp dažādām apkaimēm un Rīgas centru. Šobrīd pat vienas apkaimes rajonā ir vērojamas ļoti lielas atšķirības. Šajā procesā vairāk jāiesaista arī paši attiecīgās apkaimes iedzīvotāji, aicinot viņus piedalīties teritoriju sakopšanas pasākumos ne tikai reizi gadā Lielās talkas dienā, bet varētu radīt vēl kādu īpašu Rīgas sakopšanas dienu.

4.1. tabula

Stratēģiskā mērķa PM4 „Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads							Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
Iedzīvotāju skaits (gada sākumā)	CSP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↓	↓	Samazināšanās temps palēninās
		702 561	697 272	687 443	673 433	659 418	649 853	643 615			
Migrācijas saldo uz 1000 iedzīvotājiem	CSP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	↑	↑	Pieaug
		-2,2	-4,6	-12,1	-18	-17,4	-10,9	-6,2			
Iedzīvotāju blīvums uz visu Rīgas teritoriju (cilvēki uz 1 km ² teritorijas)	CSP	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*	↓	↓	Pieaug
		2 368	2353	2368	2353	2331	2 169	2 139			
Iedzīvotāju blīvums uz sauszemes teritoriju	CSP (aprēķini PAD)	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*	↓	↓	Pieaug
		2 828	2 808	2 788	2 771	2 746	2 562	2528			
Tendence											
	↑	↓	↑	↓							
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu							

*iedzīvotāju skaits pārrēķināts saskaņā ar 2011. gada tautas skaitīšanas rezultātiem